

Dues mirades

Vertigen

JOSEP MARIA Fonalleras

Una coneguda empresa bancària va publicar diumenge una publicitat que ocupava dues pàgines senceres d'aquest diari. Poca broma. En els temps que corren, que algú contracti dues pàgines és una benedicció del cel, que els editors, periodistes, opinadors i col·laboradors mai no agraiem prou. Aquesta publicitat també té una versió televisiva, en la qual es reproduceix la idea central que anima la campanya. Un espai de silenci. A la tele, hi ha 15 segons on només es veu un fons de color taronja – corporatiu del banc – des del qual es convida l'espectador a pensar en ell mateix, lluny de qualsevol interferència. En el diari, aquest parentesi clar i nítid (dir-ne minimalista seria abarrocar-lo) fa possible

que no hi apareguin «ni notícies ni opinions» amb el noble propòsit que «aquest temps sigui per a tu». És a dir: el no res ofert a la mediació.

Per televisió, l'anunci fa patir una mica. No penses tant en tu com en el temps que falta perquè se'n vagi de la pantalla aquell taronja tan intens. En el diari, en canvi, el blanc dóna pas a múltiples possibilitats. Els nens hi poden dibuixar i els grans hi poden escriure llistes de la compra, pensaments íntims o croquis de la reforma de la cuina. No hi ha guerres ni matances ni futbol ni crítiques teatrals ni pactes per al dret a decidir. Potser sí que penses en tu mateix. A mi m'ha passat. A vegades, quan tens aquesta oportunitat, el vertigen et xucla. ≡

Encadenats

EMMA Riverola

Emma Murcia està encadenada des de divendres al Palau de la Generalitat valenciana per reclamar que, d'una vegada, paguin puntualment les ajudes als dependents. Afectada per una malaltia degenerativa i genètica per a la qual no hi ha tractament, l'Administració ja li deu tres mensualitats, en total 858 euros. Que una dona tràgicament malalta, amb importants despeses derivades de la seva discapacitat, estigui passant les nits al ras com a mesura desesperada per intentar rebre el que és seu, ens dóna la mesura exacta de la descomposició social que estem patint. Les seves cadenes ens encadenen a tots a una misèria moral intolerable. Entre les seves baules hi ha travats els drets humans,

econòmics i socials bàsics. No hi ha excuses per a aquest abandonament administratiu dels més vulnerables. No hi ha cap raó que pugui justificar que, dia rere dia, esmorzem amb un nou cas de flagrant desprotecció. La desigualtat, cada vegada més profunda, cada vegada més obscena, és el bressol de l'esclavitud, la cadena que immobilitza i silencia una classe mitjana abocada a l'abisme.

Mentre uns arrisquen fins i tot la seva vida per aconseguir una mínima dignitat, una oligarquia privilegiada segueix protegida als seus feus especulatiu, creient-se protegits del fang d'aquesta crisi i convertint-nos en les víctimes de la seva estafa. Potser ells tenen la clau del candau, però les cadenes també es poden trencar. ≡

Petit observatori

JOSEP MARIA Espinàs

Quan el líquid t'abandona

Ha estat una «afecció catarral de les vies respiratòries altes, de naturalesa vírica o al·lèrgica, produïda per efecte del fred o de la humitat. Afecta una o més mucoses i es caracteritza especialment per la fluxió o destil·lació que ataca el nas, la gola, el pit...». Més o menys això és el que diu l'enciclopèdia. Feia temps que no em refredava de debò i ja no estava acostumat a aquesta sensació tan fastigüeja-dora i ridícula. No es pot negar que el persistent ús del mocador és molt molest per a qui s'ha encostipat, però també psíquicament per a l'interlocutor. Resulta sovint ridículament forçat haver d'interrompre contínuament allò que es vol explicar i, en el cas del testimoni del problema, saber mantenir-se atent a una explicació tan fragmentada a causa dels esternuts.

No es pot negar que el persistent ús del mocador és molest en una conversa

Jo em vaig trobar, en sortir alegrement del teatre al carrer, en una situació lleugerament avivada però al cap de dos minuts d'immobilitat tenia allò que se'n diu un refredat com una casa. Un d'aquells tan evidents que porten el conegut a una estúpida pregunta: «¿Que t'has refredat?».

No sé quants anys fa que no m'havia refredat, i potser el d'ara s'ha venjat amb una tenacitat increïble. I s'ha produït aquell fet tan grotesc: la fabricació intensiva de líquid, que buscava la llibertat a través del meu nas. La incomoditat és notable, i no et fa cap gràcia que el simpàtic amic et digui que allò que t'està passant no és mortal. Hi ha una tendència curiosa a consolar-te amb algun disbarat.

Si dius que et fa mal un queixal et diuen que penses que pot fer molt més mal el fetge. La hipòtesi és tan correcta com inoportuna. És clar que sí, però jo em limito, modestament, a queixar-me del que ara m'amoïna, no de totes les coses que em podrien amoïnar. Un conegut em diu, mentre em moco: «¿Ja saps que aproximadament el 80% del nostre cos és líquid?». Ja m'ho crec, mentre agafó un altre mocador. ≡

La immigració i la ciutat

Comunitat de ciutadans

El primer repte és aconseguir que tots sentin la pertinença a Barcelona i que en siguin protagonistes

RICARD Zapata-Barrero

Dominats per l'agenda mediàtica, moltes vegades passen coses que segurament tindran un impacte per al nostre futur, i no en som conscients. El nou Pla d'Immigració 2012-2015 de Barcelona, que sens dubte marca una lògica continuista del govern anterior, també dóna elements d'innovació que l'impulsen considerablement. No és estrany que hagi estat un dels primers grans acords del ple municipal (excepte el PPC, que encara no sé quines raons socials ha donat). Fet que el dota d'un aire de pacte molt exemplar per a tots els ajuntaments de Catalunya. Però també dóna una gran responsabilitat als que el piloten.

TRES PARAULES clau conformen els seus principis: equitat (en l'acció política), reconeixement (en la diversitat), i interacció (en la societat). El gran repte de la legislatura és aconseguir que els immigrants i els ciutadans comparteixin el mateix espai públic i projecte de ciutat. Per expressar aquest compromís polític entra en joc una nova noció: la de comunitat de ciutadans i ciutadanes. Compartint-la voldria proposar dues accions que li donin sentit pràctic per al 2013: promoure una ciutadania cultural i una ciutadania participativa. Però abans

cal saber què entenem per comunitat de ciutadans. Penso que es tracta de vincular dues exigències. Primer, cal que tota la població comparteixi un nucli comú com és el sentiment de pertinença a la ciutat, molt més realista d'exigir que no pas el sentiment nacional. La identitat urbana es crea des de la proximitat quotidiana, portant els nens a l'escola, anant al mercat, passejant pels carrers del seu barri, gaudint de les seves festes. Segon, també reflecteix la idea que tothom, en formar part de la mateixa comunitat local, ha de sentir-se protagonista per construir aquesta identitat local. Tenint en compte aquests dos eixos, anem ara a les dues accions.

Amb ciutadania cultural expressem la necessitat de construir una cultura de la diversitat, resumible en l'argument que «el primer principi que hem d'acceptar en un context de diversitat és la diversitat mateixa». Sense aquesta premissa, és difícil aconseguir una comunitat de ciutadans. Però també implica que la millor eina per assolir aquests objectius són les polítiques culturals mateixes, tant les del gran públic i artístiques (teatres, danses, museus de la ciutat), com les festes populars i del barri, les biblioteques i centres culturals. Les polítiques culturals combinen millor que cap altra una funció social i de construcció d'iden-

NUJALART

titat. Ho fan a més des de l'emoció i l'oci, de manera que desperten la nostra capacitat creativa i innovadora, i no tant des de la nostra raó, tan institucionalitzada i envoltada de consciència de problemes. Amb ella es pot contribuir a alimentar un sentiment de pertinença a la ciutat molt més ràpid i directe.

També es pot promoure la comunitat de ciutadans i ciutadanes a través del foment d'una ciutadania participativa, que actua en un espai compartit. Parlo dels individus que formen part de la ciutat i que poden estar o no representats per les associacions. L'ajuntament hauria de fer un gran esforç polític (i pedagògic) per crear canals més directes i no tan mediatitzats a través d'una xarxa moltes vegades dominada per un clientelisme que hem d'evitar.

Jo diria que en aquest punt és ne-

cessari aclarir uns principis mínims abans de poder arribar a acords: els estatuts de les associacions han de fer un clar reconeixement de la igualtat entre home i dona; la seva direcció ha de ser rotatòria i elegible per un procés democràtic, i els projectes han de ser sempre oberts a tota la ciutadania (i que els resultats siguin avaluables, més que les intencions). Aconseguir que els ciutadans participin en els espais públics és un gran repte de democratització de la ciutat. El ciutadà immigrant ha de poder compartir espais públics del seu propi barri, amb les associacions ja existents, com les de veïns, o altres d'actives del seu districte. També han de tenir oportunitat de discutir problemes comuns dels ciutadans i buscar eines per solucionar-los amb ajut de l'ajuntament si cal. El foment de la participació del món immigrant en els projectes de la ciutat és imprescindible, i solament es pot fer des de la proximitat del barri.

AIXÍ DONCS, crec que la ciutadania cultural i la ciutadania participativa són dues accions que enfortiran no solament l'objectiu compartit políticament d'una comunitat de ciutadans, sinó que també dotarà de contingut pràctic els tres grans eixos que regiran les accions de govern durant aquesta legislatura: equitat, reconeixement i interacció. Hem de confiar que els que ho piloten ens porten al bon port de la cohesió de la ciutat. ≡

Professor de Ciència Política (UPF).